

Η μόνη σχετική διάταξη της προαναφερόμενης υπουργικής απόφασης είναι εκείνη του άρθρου 4, με την οποία, στο τέλος του άρθρου 9 της τροποποιούμενης υπ' αριθ. Φ 253/288934/Β6/21.3.2006, προστίθεται παράγραφος 5 κατά την οποία οι υποψήφιοι ορισμένων ειδικών κατηγοριών οφείλουν να προσκομίσουν επιπλέον δικαιολογητικά, ειδικότερα δε εκείνοι των πολυτέκνων και τριτέκνων οικογενειών οφείλουν, μεταξύ άλλων να προσκομίσουν και «... γ) Έγγραφο δημόσιας αρχής ή υπηρεσίας ή λογαριασμό κοινής ωφελείας ή Υπεύθυνη Δήλωση του ν.1599/1986 από το/ την οποίο/α να προκύπτει /να δηλώνεται ο τόπος μόνιμης και κύριας κατοικίας των γονέων των υποψηφίων, οι οποίοι έχουν την επιμέλεια αυτών ή της οικογένειας των ίδιων των υποψηφίων (οικογένεια με σύζυγο ή και με ανήλικα τέκνα), εάν πρόκειται για ενηλίκους».

Αυτή όμως η υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικών, από τα οποία προκύπτει η μόνιμη κατοικία των ίδιων των υποψηφίων ή των γονέων τους, δεν θα μπορούσε να έχει έννοια εξικνούμενη μέχρι και την έμμεση και σιωπηρή πρόσδοση νομίμου ερείσματος στον περιορισμό επιλογών σχολής και τμήματος που επιβλήθηκε στους υποψηφίους των δύο συγκεκριμένων ειδικών κατηγοριών, ο οποίος εξακολουθεί επομένως να στερείται του δικαιοκρατικώς επιβεβλημένου νομίμου ερείσματος. Αυτό θα διασφαλιζόταν μόνο με ρητή πρόβλεψή του, είτε από τυπικό νόμο είτε από κανονιστική πράξη της διοίκησης, δηλαδή προεδρικό διάταγμα ή υπουργική απόφαση, εκδιδόμενη στο πλαίσιο νομοθετικής εξουσιοδότησης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 43 παρ.2 του Συντάγματος. Με τα δεδομένα αυτά, βάσιμα φαίνονται τα παράπονα των αναφερομένων στον Συνήγορο του Πολίτη πολιτών που αμφισβητούν τη νομιμότητα αυτού του περιορισμού των επιλογών τους, δεδομένης μάλιστα της καίριας σημασίας που έχει για την άσκηση του δικαιώματός τους στην εκπαίδευση και κατ'επέκταση για την ανάπτυξη της προσωπικότητας και τη σημασία της συμμετοχής τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή της Χώρας, που κατοχυρώνουν αντίστοιχα οι διατάξεις των άρθρων 16 παρ.1 και 5 παρ.1 του Συντάγματος.

Επιπλέον, ο Συνήγορος του Πολίτη, ενόψει και της αρμοδιότητάς του να διατυπώνει, στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης ή ειδικών εκθέσεων της Αρχής, τις απόψεις του ως προς τις κατά περίπτωση ενδεικνυόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις (άρθρο 3 παρ.5 του ν. 3094/2003), κρίνει χρήσιμο να παρατηρήσει ότι τυχόν νομοθέτηση στο μέλλον τέτοιας φύσης περιορισμών μπορεί να ήταν κατ'αρχήν συμβατή με μια λογική εξοικονόμησης κόστους σπουδών χάριν των συγκεκριμένων κατηγοριών πολυτέκνων και πολυμελών οικογενειών, η οποία άλλωστε ανέκαθεν αποτελούσε πυλώνα της ελληνικής νομοθεσίας περί μετεγγραφών, αυτό όμως θα τελούσε υπό την προϋπόθεση ότι οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις θα απέβλεπαν, αποκλειστικά ή κυρίως, στην εξυπηρέτηση αυτού του σκοπού.

Με την έννοια αυτή, η υποχρέωση επιλογής μεταξύ σχολών και τμημάτων που εδρεύουν στην περιφέρεια μόνιμης κατοικίας του υποψηφίου περικλείει πάντως μη πρόσφορο, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, κριτήριο. Αναφέρεται ενδεικτικά ότι υποψήφιος που κατοικεί στο Λουτράκι υποχρεώνεται, βάσει αυτού, να αναζητεί τμήμα και σχολή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Καλαμάτα, αποκλειόμενος από σχολές όπως τα ΤΕΙ Αθήνας (με έδρα το Αιγάλεω) και Πειραιά. Ομοίως υποψήφιος που κατοικεί στη Ζάκυνθο είναι υποχρεωμένος να αναζητεί λύσεις ακόμη και στην Κέρκυρα, αποκλειόμενος ταυτόχρονα από πανεπιστήμια και ΤΕΙ της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, την οποία συγκροτούν οι γειτονικοί στην κατοικία του νομοί Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας. Η συνάρτηση των τυχόν κατά τόπο περιορισμών με το γεγονός και μόνο της κατοικίας του υποψηφίου σε συγκεκριμένη περιφέρεια παρουσιάζει επομένως ασύμβατη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό ακαμψία. Αντίθετα, το κριτήριο της χιλιομετρικής απόστασης, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την ηπειρωτική Ελλάδα, εμφανίζεται πολύ περισσότερο αξιόπιστο. Τέλος, ασύμβατα προς τα αξιοκρατικού και, επικουρικώς, κοινωνικού χαρακτήρα κριτήρια